

situation, evaluate your earning and spending habits, and make the necessary adjustments to put yourself on responsible financial footing [1].

References:

1. Investopedia [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.investopedia.com/articles/pf/09/financial-responsibility.asp>
2. Sunset Finance [Electronic resource]. – Access mode: <http://blog.sunsetfinance.net/financial-responsibility-basics>
3. 1st LG CreditPteLtd [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.moneylenderpro.com/basics-financial-responsibility/>
4. Ready Ratios [Electronic resource]. – Access mode: https://www.readyratios.com/reference/analysis/financial_responsibility.html

Ludmiła Kuczkuła, Nadia Kurylenko,

Kierownik naukowy: dr nauk ekonomicznych,
docent Mirosława Hupałowska,

Doradca językowy: dr nauk filologicznych,
docent Tetiana Jurczyszyn

Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny w Tarnopolu

KURS WYMIANY HRYWNY POD WZGLĘDEM NIETOLERANCJI FINANSOWEJ

Obecnie szczególnie ważne jest sprawne funkcjonowanie systemu bankowego, regulacja kursu walutowego i wzmacnianie hrywny. Ważne miejsce w rozwoju stabilnej gospodarki każdego kraju posiada kurs walutowy.

Waluta krajowa jest jednostką monetarną pewnego kraju. Zgodnie z art. 99 Konstytucji Ukrainy jednostką monetarną Ukrainy jest hrywna [1].

W całym okresie istnienia hrywny jej oficjalny kurs wymiany był zróżnicowany w zależności od czynników zewnętrznych lub wewnętrznych. Na Ukrainie już od trzech lat dostrzega się dewaluacja, czyli obniżenie kursu waluty krajowej w stosunku do walut obcych. Szczególnie wyraźnie dewaluacja znajduje odzwierciedlenie w pierwszych miesiącach roku, a Narodowy Bank Ukrainy tłumaczy to zjawisko czynnikami sezonowymi. Analizując dane z ostatnich lat, widzimy, że hrywna traci na swojej wartości tylko 3,1% od jej wartości w dolarach w 2017 roku w porównaniu z rokiem 2016 [2].

W 2017 r. kurs wymiany hrywny wahał się w niewielkim zasięgu: około 10% między wartością minimalną 25,44 hrn za dolar na koniec lata i maksymalnie 28,07 hrn za dolar w ostatni dzień roku. Oceniając zmianę kursu za 2017 r., dostrzegamy zdrożenie dolara tylko o 3,2%.

Taka roczna dynamika stała się już tradycyjna dla Ukrainy. W roku ubiegłym hrywna zdevaluowała w styczniu i marcu, następnie wzmocniła się do połowy sierpnia, a jesienią kurs znowu zaczął spadać.

Według danych NBU, od początku 2018 r. hrywna miała tendencję do wzmocnienia, a mianowicie porównując kurs hrywny w stosunku do dolara na dzień 1 stycznia i 1 marca 2018 r. możemy zaobserwować wzmocnienie się jednostki monetarnej o 1,26 UAH [3].

Analizując kurs wymiany hrywny, można określić następujące czynniki, które czynią wpływ na niego:

- niskie tempo wzrostu PKB;
- wzrost długu publicznego;
- brak zaufania do systemu bankowego podmiotów rynku ukraińskiego;
- niewielki zasięg inwestycji zagranicznych;
- niestabilność polityczna.

Warto zauważyć, że do regulacji kursu walutowego stosowane są następujące metody: dewaluacja, rewaluacja (zwiększenie kursu waluty krajowej, co przyczynia się do wzrostu importu produktów i stymuluje napływ inwestycji do kraju), interwencja (wpływ dodatkowych środków do gospodarki), ograniczenia walutowe, korekta stóp procentowych Narodowego Banku Ukrainy [4].

Tak więc, w celu uregulowania kursu walutowego na Ukrainie w niestabilnych warunkach konieczne jest wykonanie następujących działań przez Narodowy Bank Ukrainy oraz Rząd:

- ustalenie granicznych wysokości marży dla transakcji walutowych;
- obniżenie stopy dyskontowej;
- kontrola nad spełnianiem przez rezydentów zobowiązań terminowych rozliczeń w walucie obcej w ramach umów eksportowych;
- wzrost liczby operacji z walutowymi instrumentami pochodnymi oraz umowami na czas określony.

Podsumowując powyższe, należy zauważyć, że stan rozwoju gospodarczego naszego państwa w dużej mierze zależy od polityki Narodowego Banku Ukrainy. Dlatego wszystkie decyzje muszą być ostrożnie podejmowane przez wykwalifikowanych ekspertów z wykorzystaniem

wysokiej jakości planowania strategicznego, aby zapewnić wzrost krajowej gospodarki.

Bibliografia:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://constitution.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://minfin.com.ua/ua/>

4. Табінський В. А. Стабілізація валютного курсу як необхідний фактор економічного розвитку в Україні/ В. А. Табінський, Є. О. Колеснік, І. С. Сіліна//Молодий вчений: наук. журнал. – 2017. – №12(52). – С.768-772.

Yuliia Larva,

Research supervisor: Zhanna Krysko

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Language tutor: Tetiana P'iatnychka

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor

Ternopil National Economic University

MOTIVATION IN MANAGEMENT

Motivation is a decisive factor in the success of enterprise management. It determines the effectiveness of work, and therefore serves as the basis of the labor potential of the worker. Motivation is a process of creating a system of conditions that influence the behavior of a person and as adjust her actions as the organization needs to reach the goal. Sometimes this function is ignored, but its availability is necessary to produce a strong performance on the way to personal development. Understanding this importance, many big companies are finding new ways to motivate their workers. They try to learn about human nature and basic needs, which urge people to do something. Besides that, specialists explore people's wants to manage businesses easy and effectively, taking into account satisfaction with the activity by all the sides involved into the management process.

The analysis of scientific literature shows the presence of a large number of works devoted to motivation issues. Significant contribution to the development